

A pesti evangélikusok Bach-kultusza

Lutheránia a Bach-héten,
2017 június

Kamp Salamon vezényli a h-moll
misét Szabadkán 2017-ben

Weltler Jenő vezényli
a h-moll misét 1966-ban

Molnár János, az első pesti
evangélikus lelkész

A budapesti Deák téri evangélikus templom oldalán Luther mellett Johann Sebastian Bach emléktábláját is megtaláljuk. A templom ma is eleven Bach-kultuszának egészen a gyülekezet alapításáig visszanyúló hagyományai vannak. A Deák-téri gyülekezet 1787-ben alakult. Alapítói elsősorban a pesti német polgárság tagjai voltak, akik a városkörnyéki evangélikus arisztokrácia támogatását is élvezték. Első lelkészüknek Molnár Jánost, a korábban Jénában is tanult lelkészt választották. Molnár számára nagyon fontos volt az egyházzene: kiadta Johann Nikolaus Forkel traktátusát a gyülekezeti énekkarok fontosságáról. Forkel volt Bach első életrajzírója, aki ebben a műben is hivatkozott a lipcsei mesterre. Minden bizonnyal Molnár Jánosnak köszönhető, hogy egészen 1838-ig rendszeresen hangoztak fel kantáták a különböző ünnepi istentiszteleteken – legalább tíz ilyen alkalomról tudunk.

A 19. század próbálkozásai után 1904-ben alakult a Lutheránia énekkar, amely azóta is megszakítás nélkül szolgál a Deák téren. A Lutheránia világi rendezvényeken is közreműködő dalárdából a húszas évek közepére vált templomi kóruddá, a negyvenes évek elejére pedig Bach műveinek tolmácsolójává. Zalánffy Aladár orgonista és Weltler Jenő karnagy kezdték el Bach emlékének tudatos ápolását a Lutheránia énekkar közreműködésével. 1942-ben hangzott fel az első Bach kantáta, 1952-ben a *János passió*, 1954-ben a *h-moll mise*, 1957-ben pedig a *Karácsonyi oratórium*. Bach nagy oratorikus művei azóta évről-évre hallhatók a zsúfolásig telt templomban istentiszteleti keretek között. A szocializmus időszakában évtizedekig csak itt lehetett ezeket a műveket meghallgatni Magyarországon. 1987 óta dr. Kamp Salamon vezeti a kórust. Rendszeressé váltak a kantátazenés istentiszteletek, 1990 óta megrendezésre kerül a Bach-hét. A kórust Magyar Örökség díjjal, karnagyát Kossuth-díjjal tüntették ki a közelmúltban.

Bach – akinek neve patakot jelent – évtizedekig bűvópatak-ként volt jelen a Deák téri gyülekezet életében. Immár több mint hetven éve azonban rendszeresen megszólítja halhatatlan zenéjével az alkalmi koncertlátogatót éppúgy, mint a gyülekezet tagjait. Bach örökségének ápolása nem csupán kultusz, hanem misszió a pesti evangélikusok templomában.